

Trekkersvissen zijn een bijzondere soort met een aparte lichaamsbouw en bizarre gewoontes. Sommige "trekkers" worden agressief als ze een nest hebben.

Als je niet goed kijkt kun je een trekkervis verwarren met een discusvis. Beiden hebben een hoog gebouwd en plat lichaam. De familie van de trekkersvissen telt maar liefst 37 soorten. De ver naar achter liggende ogen en kleine bek met zichtbare tanden vallen snel op. De eerste rugvin is voorzien van een trekkersmechanisme, vandaar de naam. Trekkersvissen zwemmen met de golvende beweging van de tweede rugvin en de aarsvin en zwemmen vaak schuin. Waarschijnlijk kunnen ze zo beter naar je kijken? De staartvin wordt alleen gebruikt om sneller te kunnen zwemmen. Met de rugvinstekel en stevige buikstekel – het trekkersmechanisme – klemmen ze zich 's nachts en bij gevaar vast in spleten of gaten.

Trekkersvissen zijn overdag actief en leven solitair of in los groepsverband, soms met een hele grote groep. Ze eten graag schaal- en schelpdieren, zee-egels en wieren. Ze kunnen met een krachtige waterstraal uit hun bek hun voedsel uit het zand vrij spuiten. Ook kunnen ze zee-egels met hun lange stekels omdraaien om bij de smakelijke onderkant te komen. Zo komt het goed uit dat hun ogen ver weg van de bek zitten. Vaak worden ze gevolgd door kleinere vissen, die hun kans waarnemen en zo makkelijk kleine prooien kunnen meepikken.

Voor de voortplanting bouwen trekkersvissen grote nesten in een zandkom, waarbij het zand met de waterstraal wordt weggespoeld en de stenen worden weggedragen. De kleine, hechtende eitjes worden in het midden afgezet en door het vrouwtje met de vinnen intensief bewaaid om zuurstofrijk water toe te voeren. Ze verjaagt elke rover. De blauwvin trekkervis valt zelfs duikers aan. Met grote snelheid zwemt ze recht op de indringer af om op het laatste moment weg te draaien. Iedereen die te dichtbij komt wordt gebeten. Ik heb zelfs de afdrukken van de voortanden in een flitserglas gezien. Normaal gesproken zijn ze vreedzaam, maar niet als ze een nest hebben.

Schuw, maar soms ook brutaal!

Je kunt beter niet omhoog zwemmen om uit de weg te gaan, dat maakt het juist erger! Het territorium reikt tot aan de oppervlakte dus het dier blijft je achtervolgen. Het beste zwem je zo snel mogelijk horizontaal weg van het nest.

Agressie

De blauwvin trekkersvis (*Balistoides viridescens*), we noemden hem al, is de grootste in de familie van trekkersvissen. Hij staat ook bekend als de titaan trekkersvis en kan wel 75 centimeter lang worden. De vis leeft op buitenriffen of in lagunen tot wel 40 meter diep. De basiskleur is olijfgroen. Ze hebben grote schubben, die je duidelijk kunt zien. De lippen zijn dik en zacht. De vis eet zee-egels, schelpen, krab en kreeftachtigen, kokerwormen en koraal. Met hun sterke waterstraal kunnen ze stenen omdraaien en zand wegspuiten om zo een prooi vinden. De blauwvin trekkersvis bouwt grote nesten in zandkommen en het vrouwtje verdedigt deze agressief. Ze komen voor in de Rode zee en Indo-Pacific.

De luipaardtrekkersvis (*Balistoides conspicillum*) heeft een hoge en smalle vorm, met een grote kop die wel een derde van het lichaam omvat. De bek met dikke lippen is geel/oranje. De ondergrond is zwart met bruine vlekken op de rug en witte vlekken op de onderste helft, zeer herkenbaar. In het Duits heet de vis "schildpadtrekkersvis", dat is ook een goede naam omdat het patroon van de vlekken iets weg heeft van het patroon van een schildpad. De trekker wordt gevormd door drie rugstekels waarvan de eerste

de grootste is. De vis kan 50 centimeter groot worden en leeft bij heldere wanden van buitenriffen, tot 75 meter diep. Juvenielen blijven onder de 20 meter bij dropoffs met veel schuilplaatsen. Je vindt de luipaardtrekkersvis in de Indo-Pacific, vanaf Oost-Afrika tot Japan.

De grijze trekkersvis (*Balistes capriscus*) vind je onder meer in het subtropische gedeelte van de Atlantische Oceaan. Ze zijn ook gezien bij de Engelse eilanden, maar daar planten ze zich niet voort. Dit gebeurt wel in de Middellandse zee. De vis geeft de voorkeur aan havens, baaien en lagunes en blijft tussen de 15 en 25 meter diepte. Ze zijn lichtgrijs van kleur, soms beige-grijs. Ze zijn meestal ongeveer 40 centimeter groot, met uitschieters naar 60 centimeter en wegen maximaal 6,2 kilo. De voortplanting begint in het voorjaar, als het water 21 graden wordt. De mannetjes worden dan zeer territoriaal. Ze blazen holletjes in het zand en jagen alle ongewenste vissen weg. De vrouwtjes komen inspecteren en als ze klaar zijn om te paren, gaan ze samen ronddraaien in een nest. Zij legt veel kleine eitjes, die hij bevrucht. Zij blijft bij het nest en het mannetje gaat alle dames in zijn harem bewaken. Na twee dagen komen de eieren uit. De larven migreren naar het oppervlaktewater en drijven met het zeewier mee. In het najaar, als de jonge visjes 15 centimeter groot zijn, verlaten ze het open water om terug naar de zeebodem te gaan.

De oceaan trekkersvis (*Canthidermis sufflamen*) is bijna helemaal grijs, met een zwarte vlek aan

het begin van de rugvin. Je vindt deze vis in het Caraïbisch gebied en in het tropische gedeelte van de Atlantische oceaan, zoals Kaapverdië en Sao Tomé. Hij verblijft graag bij buitenriffen en drop-offs, waar hij solo rondzwemt of in kleine groepjes in het open water, tot een diepte van 30 meter. Hij eet grote planktondieren. Deze trekker gebruikt zijn staart om een kommetje te maken in het zand, waarin de eieren worden gelegd.

Rode tanden

De roodtand trekkersvis (*Odonus niger*) jaagt in groepsverband op stromingsrijke buitenriffen in het open water op plankton tot een diepte van 35 meter. Bij gevaar vlucht hij meteen een hol in, zodat je alleen de typische zwaluwstaart nog ziet. De naam komt van de rode tanden. De vis heeft een blauwe basiskleur maar kan ook een gele kop hebben, een bruin lichaam en een blauwe staart. De lengte varieert bij volwassen exemplaren van 30 tot 50 centimeter. Ook deze trekkersvis maakt een nest, dat het mannetje en vrouwtje samen bewaken tot de eieren uitkomen. Je ziet hem in verschillende gebieden, vanaf de Rode Zee tot Zuid-Afrika en van Indo Pacific tot en met Frans-Polynesië.

De groene trekkersvis (*Balistapus undulatus*) heet in het Engels de "orange lined triggerfish" en die naam dekt de lading het beste. Deze stevige vis is groen/bruin van kleur met prachtige oranje strepen die van de kop naar de staart lopen, oranje vinnen en een oranje staartje. De vis heeft een ovale vorm en de grote kop omvat

1. Luipaardtrekkersvis 2. Grijze trekkersvis 3. Oceaan trekkersvis 4. Roodtand trekkersvis. 5. Groene trekkersvis. 6. Blauw gestippelde trekkersvis. 7. Blauwvin trekkersvis, ook wel titaan.

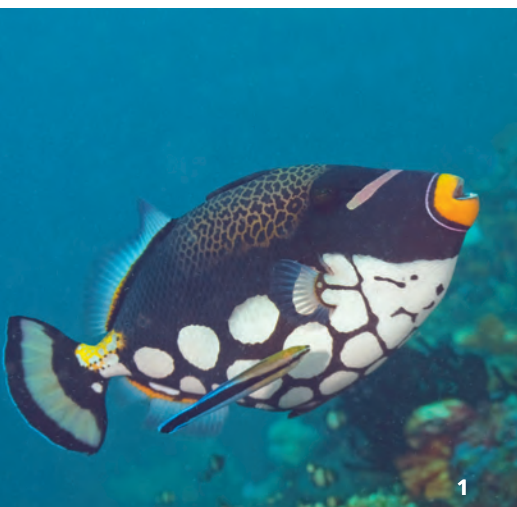
ook hier een derde van het lichaam. De bek is klein met stevige tanden. Meestal ligt het trekkermechanisme in een groef op de rug. Je ziet ze overal op het rif tot een diepte van 50 meter, maar ze blijven bij voorkeur bij hun schuilplaats tussen de twee en acht meter. Onderzoek heeft bewezen dat de trekkersvis die je onder meer in de Rode Zee ziet heel belangrijk is voor het evenwicht op het rif. Deze trekkersvis heeft namelijk een voorkeur voor zee-egels. Nu zijn zee-egels ook belangrijk omdat ze algen eten, maar een teveel aan zee-egels is ook weer niet goed. Deze vissoort zorgt voor de balans.

Favoriet

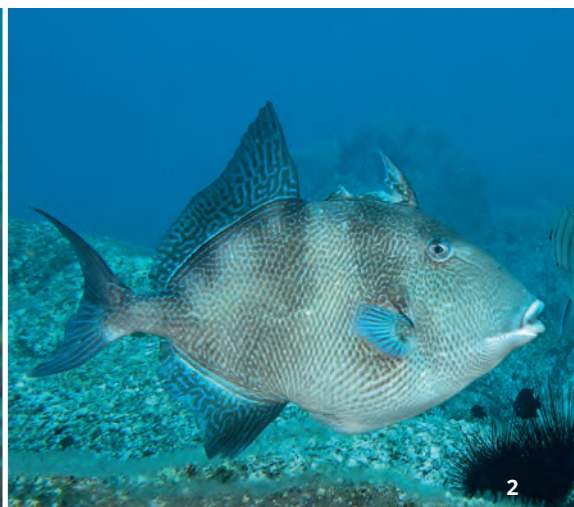
De blauw gestippelde trekkersvis (*Balistes punctatus*) heb je misschien nog nooit gezien. Het is namelijk een relatief onbekende soort die je alleen ziet aan de oostkant van de Atlantische Oceaan, vanaf Marokko langs de hele kust tot en met Angola en bij eilanden zoals Madeira en de Canarische Eilanden. De International Union for Conservation of Nature and Natural Resources (IUCN) heeft de kwetsbare vis op de rode lijst gezet. De vissen zijn 25 tot 60 centimeter groot. Als je ze al ziet, is dat meestal bij kustwateren en bij zand- of een rotsbodem, waar ze

een schuilplaats kunnen vinden. De vis leeft van een gevarieerd dieet en eet krabben, vissen, sponzen, zakpijpen, zee-egels en schelpen. Hij wordt ook wel 'the golden heart' trekkersvis genoemd, vanwege de geelgouden vlek midden op de flank tot aan de buik. Het is een heel bijzondere soort, best wel schuw en werkelijk prachtig van kleur. De basiskleur is geel met donkere stippen op de rug en vinnen en staart en blauwe stippen en strepen op de kop. Ik hou van alle dieren evenveel en mag geen voorkeur hebben, maar deze trekkersvis heeft wel mijn hartje gestolen! |

Ik hou van alle dieren evenveel, maar de blauw gestippelde trekkersvis heeft wel mijn hartje gestolen!

1

2

3

4

5

6